

VYTAUTO
DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS
MCMXXII

ОТЗЫВ

На диссертацию Пазилова Ержана Джаркинбаевича «История повседневности жителей города Кентау в советский период (1948–1991 гг.)» представленную на соискание степени доктора философии (PhD) по специальности «6D020300 - История»

История повседневности уже несколько десятилетий является популярным направлением исторических исследований в странах Западной Европы и более короткое время – в Соединенных Штатах Америки и в некоторых других странах. Историческое прошлое – это не только важные политические события и видные исторические личности, но и жизнь обыкновенных людей, которая часто интересует общество больше чем политика и экономика. По этому исторические исследования данного направления расширяются, охватывая разные промежутки исторического развития и исторического пространства – государства, народы, регионы и отдельно взятые города.

Диссертация Пазилова Ержана Джаркинбаевича посвящена исследованию повседневной жизни жителей города Кентау. Для исследования выбран город, который вырос в советское время и стал важным экономическим центром. История города Кентау связана со ссылками населения сталинских времен. По этой причине исследование повседневной жизни населения является репрезентацией повседневности и актуальных проблем не только общества Казахстана второй половины XX века, но и общества всего Советского Союза.

Объект научного исследования Эржана Пазилова вполне ясный, понятный, территориальные и хронологические рамки исследования установлены корректно, достаточно аргументированы, и не вызывают сомнений. Цель и задачи исследования ориентированы на всесторонний анализ повседневности жителей города Кентау. Предложенная автором структура исследования также не вызывает нареканий, отличается внутренней логичностью и вполне раскрывает все аспекты рассматриваемой проблемы.

Научная новизна диссертации заключается в попытке первого комплексного анализа истории повседневности жителей г. Кентау в 1948–1991 гг.: демографических характеристик, семейно-бытовых, жилищных проблем с выявлением причин неудовлетворительных условий жизни горожан, образа эпохи и процесса формирования «нового советского человека» через реконструкцию идеологических мифов, культурной жизни горожан с выделением специфики времени и места.

На новизну диссертации указывает и то что автор привлекает значительный объем разнообразных источников, некоторые из которых вводятся в научный оборот впервые. Диссертантом исследованы документы из фондов Центральном государственном архива Республики Казахстан, Архива Президента Республики Казахстан, Государственном архиве Южно Казахстанской области, Государственном архива города Кентау, Государственном архиве Российской Федерации, Российском государственном архиве социально-политической истории, Российском государственном архиве экономики, а также материалы этнографических исследований и периодики.

Научное исследование, проведенное соискателем, вне всякого сомнения, новаторское. Оно отвечает современным требованиям исторической науки. Проблематика диссертационного

VYTAUTO
DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS
MCMXXII

исследования носит междисциплинарный характер и находится на стыке истории, этнологии, социологии, культурологи, поэтому методологические основы не могли быть ограничены рамками одной дисциплины.

Представленное Пазилев Е.Д. к диссертационное исследование, имеет актуальность и научную значимость. Актуальность темы определяется тем, что проблематика городской повседневности послевоенных лет помогает более глубоко понять социокультурные процессы данных исторических периодов, особенности формирования ментальности и повседневных практик людей этого времени. Исследование истории повседневности, в том числе и городской, помогает лучше понять исторические и социокультурные процессы предшествующего времени.

Хотелось бы отметить, что диссертант свое исследование мог бы шире обосновать достижениями современной иностранной историографии. Во первых, при проведении более глубокого анализа понятия повседневной жизни и, во вторых, при обзоре уже существующих исследований повседневной жизни людей. Само собой разумеется, что сделать исчерпывающий обзор было бы слишком сложно, но более широкий контекст исследуемой проблемы можно было бы оценить как достижение соискателя. Разумеется, данное замечание является рекомендательным и не умаляет научной значимости диссертации.

В целом основные положения исследования свидетельствуют о научной зрелости автора, способности к построению концептуальных выводов, обладающих признаками научной новизны. Практическая значимость исследования позволяют сделать вывод о том, что Пазилев Ерман Джаркинбаевич заслуживает присуждения степени доктора философии (PhD) по специальности «6D020300 - История».

Зарубежный научный консультант,
доктор, профессор

Бенедиктас Шеткус

Sofija Pivoriūnienė
International Cooperation Department
Education Academy
VYTAUTAS MAGNUS UNIVERSITY

Пазилов Ержан Жарқынбайұлының "6D020300 - Тарих" мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған "Кеңес дәуіріндегі (1948-1991 жж.) Кентау қаласы тұрғындарының күнделікті тыныс-тіршілігінің тарихы" диссертациясы туралы
ШКІР

Күнделікті тыныс-тіршілік тарихы бірнеше ондаған жылдар бойы Батыс Еуропа елдерінде және одан гөрі қысқа уақыт ішінде Америка Құрама Штаттарында және кейбір басқа елдерде тарихи зерттеудің танымал бағытына айналды. Тарихтағы өткен күн - бұл тек маңызды саяси оқиғалар мен көрнекті тарихи тұлғалар ғана емес, сонымен бірге қарапайым адамдардың өмірі, қоғамды бұл мәселе саясат пен экономикаға қарағанда көбірек қызықтырады. Сондықтан осы бағыттағы тарихи зерттеулер тарихи кеңістіктің, яғни мемлекеттердің, халықтардың, аймақтардың және жекелеген қалалардың әртүрлі даму және өрлеу кезеңдерін қамтып, қарыштап келеді.

Пазилов Ержан Жарқынбайұлының диссертациясы Кентау қаласы тұрғындарының күнделікті өмірін зерттеуге арналған. Зерттеу үшін кеңес заманында өркендеп, маңызды экономикалық орталыққа айналған қала таңдалды. Кентау қаласының тарихы Сталин дәуірінде халықтың қуғын-сүргінге ұшырауымен байланысты. Осы себепті халықтың күнделікті тыныс-тіршілігін зерттеу ХХ ғасырдың екінші жартысындағы Қазақстан қоғамының ғана емес, бүкіл Кеңес одағы жұртшылығының күнделікті өміріндегі өзекті мәселелердің көрінісі болып табылады.

Ержан Пазиловтың ғылыми зерттеу жұмысының объектісі аса айқын, түсінікті, зерттеудің аумақтық және хронологиялық шектері дұрыс белгіленген, жеткілікті дәйектелген және ешқандай күмән тудырмайды. Зерттеудің мақсаты мен міндеттері Кентау қаласы тұрғындарының күнделікті өмірін жан-жақты талдауды көздейді. Автор ұсынған зерттеу құрылымы да ешқандай дау тудырмайды, ішкі қисындылығымен ерекшеленеді және қарастырылып отырған мәселені барлық тұрғыдан толық ашады.

Диссертацияның ғылыми жаңалығына келсек, 1948-1991 жылдардағы Кентау қаласы тұрғындарының күнделікті өмір тарихына, демографиялық, отбасылық-тұрмыстық, тұрғын үй проблемаларына алғаш рет кешенді талдау жасалып, қала тұрғындарының нашар өмір сүру жағдайларының себептерін, идеологиялық мифтерді сынау арқылы "жаңа кеңес адамының" қалыптасу дәуірі мен барысының бейнесін айқындау, уақыт пен орынның ерекшелігін бөліп көрсету арқылы қала тұрғындарының мәдени өміріне көз жіберіледі.

Диссертацияның жаңаша сипатына автордың әртүрлі дерек көздерінің едәуір көлемін тартуы дәлел болады, олардың кейбіреулері ғылыми айналымға алғаш рет енгізілуде. Диссертант Қазақстан Республикасы Орталық мемлекеттік архивінің, Қазақстан Республикасы Президенті Архивінің, Оңтүстік Қазақстан облысы Мемлекеттік архивінің, Кентау қаласы мемлекеттік архивінің, Ресей Федерациясы Мемлекеттік архивінің, Ресей Мемлекеттік әлеуметтік-саяси тарих архивінің, Ресей мемлекеттік экономика архивінің қорларындағы құжаттарды, сондай-ақ этнографиялық зерттеулер мен баспасөз материалдарын зерделеді.

Ізденуші жүргізген ғылыми зерттеудің жаңашыл сипатта екені сөзсіз. Ол тарих ғылымының заманауи талаптарына сәйкес келеді. Диссертациялық зерттеудің проблемалар шеңбері пәнаралық сипатқа ие және тарих, этнология, әлеуметтану, мәдениеттану ғылымдарын тоғыстырады, сондықтан әдіснамалық негіздер бір пәннің шеңберімен шектелмеуі мүмкін.

Е.Д.Пазилов ұсынған диссертациялық зерттеудің өзіндік өзектілігі мен ғылыми маңызы бар. Тақырыптың өзектілігіне келер болсақ, соғыстан кейінгі жылдардағы қаланың күнделікті өміріндегі проблемалар осы тарихи кезеңдердің әлеуметтік-мәдени процестерін, сол замандағы адамдардың менталитеті мен күнделікті тәжірибесінің қалыптасу ерекшеліктерін тереңірек түсінуге көмектеседі. Күнделікті, соның ішінде қала тыныс-тіршілігін зерттеу өткен шақтың тарихи және әлеуметтік-мәдени процестерін жақсы түсінуге көмектеседі.

Диссертант өз зерттеулерін қазіргі шетелдік тарихнаманың жетістіктерімен кеңейте түссе, нұр үстіне нұр болатынын атап өткім келеді. Біріншіден, күнделікті өмір ұғымына тереңірек талдау жүргізген кезде және, екіншіден, адамдардың күнделікті өміріне жүргізілген қолданыстағы зерттеулерге шолу жасаған кезде. Әрине, бұл мәселені толықтай шолып, сипаттап шығу мүмкін емес екені белгілі, дегенмен зерттелетін мәселенің кең ауқымда қаралуын ізденушінің жетістігі ретінде бағалауға болады. Бұл ескерту емес, ұсыным деп қабылдануы тиіс және диссертацияның ғылыми маңыздылығын еш төмендетпейді.

Жалпы алғанда, зерттеудің негізгі ережелері автордың ғылыми жетілгенін, ғылыми жаңашылдық белгілері бар тұжырымдамалық ойларды қорытуға қабілетті екенін көрсетеді. Зерттеудің практикалық маңыздылығының арқасында Пазилов Ержан Жарқынбайұлы "6D020300 - Тарих" мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға әбден лайықты деп санаймын.

**Шетелдік ғылыми кеңесші,
доктор, профессор**

(қолы)

Бенедиктас Шеткус

Перевод текста с русского языка на казахский язык выполнен переводчиком гражданкой Республики Казахстан Болат Камалией Бауыржанқызы, ИИН 950921400506 в городе Алматы, Республика Казахстан.

Подпись *Б.К.*

Болат Камалие Бауыржанқызы

Республика Казахстан, город Алматы.

«09» ноября 2023 года. Я, Оршабекова Гаухар Булегеновна, нотариус города Алматы, действующий на основании государственной лицензии №14013776 от 18.09.2014 года, выданной Комитетом регистрационной службы и оказания правовой помощи Министерства юстиции Республики Казахстан, свидетельствую подлинность подписи переводчика Болат Камалии Бауыржанқызы, которая совершена в моем присутствии. Личность переводчика установлена, дееспособность, и полномочия проверены.

Зарегистрировано в реестре за № 22057

Взыскан
Республика
Нотариус

в соответствии со статьей 611 Налогового Кодекса
Казахстан и статьей 30-1 Закона Республики Казахстан «О

Б.К.

ES1904774231109170308G998286

Нотариаттық іс-әрекеттің бірегей нөмірі / Уникальный номер нотариального действия

